

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a doua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii«
in
Blaş.

Fóe bisericéscă-politică.**Anul XII.****Blaş 21 Iunie 1902.****Numérul 25.**

GLORIA VICTIS!

(Al.) Am vădút, mai zilele tre-
cute, o mică statuie de bronz: un
geniú puternic, ridicând în slavă trupul
unui luptător rănit. De desuptul pe-
destalului erau gravate cuvintele:
„gloria victis!“

Nu sciú, dacă artistul a voit să
eternizeze tipul luptătorilor învinşi,
eroismul gardei „care móre, dar nu se
predă“; ori s'a gândit la un popor
anumit, la o mână de ómení, cari au
avut îndrăsneala, să ţină piept cu oş-
tile celei mai mari puteri din lume.

La tómnă se implinesc trei ani
de la erumperea răsboiului buro-englez.
Zic „buro-englez“ şi nu „englezo-bur“,
căci în tot decursul răsboiului, singur
ţinuta celor dintâi ne-a umplut de
sinceră admirare, singur svircolirea lor
mai mult de cât eroică, ne-a întărit
în sufletul nostru convingerea, că de-
asupra forţei brachiale a ostirei, este
o putere mult superióră: aceea isvorită
din entusiasm nefăţărit şi dragoste de
vatra părintéscă.

Zi de zi cetiam veşti despre de-
cursul răsboiului, ne pasionam pentru
fie care succes al poporului-eroú, fără
să ne pierdem nici pe un moment con-
vingerea fatală, că sfîrşitul răsboiui-
lui, tot nu are să-i aducă isbânda bine-
meritată. Şi vestile soseau într'una
mândre, falnice, biruitoare. Când şi
când părea că întrevin ere staţionare
de eroism; Burií erau învinşi, căpetenii
de frunte ajungeau în mânilé duşma-
nului; jurnalele îşi esprimaú deja în
elegici prim-articoli regretele — şi de
odată, ca din pământ răsăriaú noi lup-
tători, fâlfâind cu sfortărea din urmă a
entusiasmului flamura ciuruită de glónţe
spre nóuë şi nóuë isbânde . . .

Îţi sta mintea în loc, când te
gândiai la îndrăsneala acestei mâni
de ómení, cari trec mândrii şi neîn-
duplecaţi în gura morţii, fără să-şi
plece fruntea sub furcile caudine ale
englezilor.

Şi totuşi sciai de mai înainte,
că şirul eroilor are să se sfîrşéscă, că
Burií îşi jertfesc cele din urmă resturi

de putere, în vreme ce Anglia are
încă atâtea şi atâtea sute de mii de
luptători, în cât să „vrednicéscă“ după
sfortări îndelungate de ani de zile, să
îvingă cu numărul măcar, după ce
cu puterea n'a fost în stare să-i cutro-
péscă.

Şi a invins — cu numărul!

Falnica Anglie póte să privéscă
mândră de pe trofee, să-şi reamintéscă
în tăcere miile de luptători căduţi, mi-
liónele de funţi şterlingi aruncate din
visteria ţării. ruşinea atâtor lupte
pierdute — şi apoi să esclame şi ea
cu Pirhus: Încă o învingere ca
asta — şi sînt pîrdută!“

Condiţiunile de pace denótă în
de ajuns, că Burií au fost un duşman,
de care Anglia are să ţină samă şi
după încheierea răsboiului. Regele
Eduard VII. e recunoscut de suveran
legitim, autonomia internă, sub suzera-
nitatea engleză e admisă, limba olan-
deză se va propune, la dorinţa părin-
ţilor, în şcoálele din Transvaal şi
Oranje, şi se va folosi la judecătórii;
pentru acoperirea speselor de răsboiú
Englezii nu vor prescrie dare de pămînt
specială; Burií se reinstaléză în
averile lor, resculaţií şi trădătorií co-
loniei engleze din Capland vor fi traşi
înaintea unor judecătórii speciale, că-
rora ínse nu le va fi permis să judece
la mórte pe nimenea.

Povestea s'a încheiat: cea mai
gloriósă pagină, cu care Burií au
trecut în veacul al XX-lea.

Din pagina acésta de mărire, să
scótem şi pe sama nóstre câte-va con-
clusii.

Incontestabil, lupta ce a decurs a
fost neegală. De o parte cea mai
mare putere din lume, de ceaa alaltă
o mână de ómení. Şi dacă cercăm să
ne dăm samă despre faptul, că acésta
mână de ómení a fost în stare să ţie
piept trei ani de zile cu potopul puterii
engleze, trebuie să înţelegem, că forţa
numerică a Angliei e disparentă faţă
de forţa morală a Burilor. Cine
să se mire de repetitul fiasco al En-
glezilor, când luptătorií lor nu erau
cálăuziţi de o ţintă mai înaltă, ci lup-
taú numai la comandă, avénd adese
orí convingerea, că lupta lor e nedréptă,
necinstită şi neumană? Şi cine nu va

înţelege deseale învingeri ale Burilor,
când ei luptău cu cel mai curat entu-
siasm al dragosteí de limbă şi moşie,
când acest entusiasm resida în adinea
lor convingere religiósă. La
inceputul luptei, ostaşii se rugău inge-
nunchiaţi şi la sfîrşit, înainte de a-şi
şterge armele de sânge, se rugău
éráşi, cu capetele descoperite. Când
Krüger şi-a părăsit ţara, ca să cutreere
curţile capetelor încoronate din Europa,
n'a uitat să-şi aducă cu sine Biblia,
din care cetia în fie care sară, con-
vins fiind, „că Dumnezeu nu va lăsa
să piéră cauza lor, căci causă dréptă
este“ . . .

Alătúra de credinţa şi entusiasmul
Burilor, am fost martóri la ţinuta ego-
istă şi murdară a mult-slăvitului „con-
cert european.“ N'a existat nici când
o causă mai dréptă ca a Burilor; nu s'a
purtat nici când un răsboiú mai infam
şi mai necinstit ca cel al Englezilor
— şi marele concert european şi-a
închis ochii şi şi-a astupat urechile,
să nu audă şi să nu vadă. Preşedin-
tele nobilei Franţe n'a fost acasă
pentru Krüger; Împératul Germaniei
— cel care scie spune frase așa de
frumóse în toaste — n'a voit să scie
de el. Europa oficială n'a vrut să
íea la cunoscinţă, că în faţa ei decurge
cel mai mişeleş măcel, cea mai sfidată
tiranie. Lumea neoficială era entusi-
asmată cu desevírsire; şi bétrânul
Krüger s'a ales cu câte-va toaste fru-
móse cu câţi-va articoli de fond . . .
formându-şi cu multă máhnire con-
vingerea, că tot ce e nobil şi frumos şi
ideal în slávita Europa e încáuşat în
lanţurile de fer ale conventionalismului,
şi că aceste lanţuri de fer nu se pot
rumpe, nici când e vorbă de cea mai
cinstită luptă, în care eroii lui mor
pentru ţară . . .

Povestea s'a încheiat.

Idealismul Burilor e o splendidă
sfidare a marilor puteri, a căror forţă
residă numai în forţa brachială, şi
eroii, cari au murit în cea mai ideală
luptă, ce a decurs vre-odată, sînt tot
atâtea ironii la adresa láudatei „civili-
saţií“ de astăzi şi mai ales la adresa
măritului „concert european“.

Gloria victis!

„SUVENIR DE BLAŞ“

cuprinde diferite vederi din Blaş de o frumseţă admi-
rabilă, şi esecutate artistic.

Costă numai 1 oor.

Nelogiure. — Aşa am numit ordonanţa inspectorului scolar din comitatul Cluj, dată în cauza propunerii în limba magiară a religiunii şi moralei la şcolile populare. Şi azi, din nou stătem nevoiţi să revenim asupra ei, pentru că ministrul de culte, ţine cu ori ce preţ, ca instrucţiunea religiunii să se facă numai în limba magiară, fără de a ţine seamă, că prin această poruncă să nesocotesce limba românească, care e singura limbă oficială în bisericile noastre. Cum crede dl ministru, că cateheţii români de pe lângă şcolile de stat, vor îndrăzni să propună religia în altă limbă, de cât cea română? Aşa ceva e cu neputinţă şi ordinaţiunea acăsta va avea de urmare, alt inconvenient, acela de a lăsa pe elevi fără instrucţie religioasă. E de datorinţa Arhiepiscopilor noştri să protesteze cu toată energia contra magiarisării instrucţiunii religioase, ca contrară tuturor legilor existente.

Ordinaţiunea dlui Wlassics a mai avut drept urmare şi altă apariţie tristă în biserică noastră. „Drapelul“ de la Lugoj, a luat adevărată poziţie energică contra acestei nelegiuiri, arătând cum să aagudue morală creştină şi se conturbă liberul exerciţiu al religiunii prin această poruncă a dlui ministru. „Cineva“ signalisează ziarului „Bud. Hirap“ acest articol al foii din Lugoj, făcând cu multă răutate observarea, că „fôia acăstă, după cum se ştie, stă aproape de Episcopul Lugojului Dr. Demetriu Radu,“ şi după ce citează câteva pasaje, face glosa, că prin acest articol, se denegă expres „supunerea faţă de ordinaţiunile guvernului.“

Rutatea evidentă aremenirea să insinue guvernului pe Ilustrul Episcop al Lugojului. Insinuarea e înse falsă, Episcopul Lugojului, n'are nimic cu acelea ce se scriu în „Drapelul,“ ér că nu aprobă ordinaţiunea acăsta ilegală e fapt. Un Episcop nu poate nici

odată să permită ca în biserică să se folosască altă limbă, de cât cea românească, cu atât mai virtuos nu poate să aprăpe, ca instrucţiunea religioasă să se facă în o limbă străină.

Observăm noi înse şi de altă parte a monetei. Ziarele magiare n'au aşteptat nici atât să se recască trupul în vecl regretatului Episcop Pavel, ci s'au şi apucat de combinaţii. Şi cum numele Episcopului Radu e adus mereu în legătură cu scaunul vacant de la Orade, un „binevoitor“ necunoscut a crezut de bine să-l pună în duşmănie cu guvernul.

Manoperele acestea le detestăm, şi noi rugăm pe Dumnezeu să ferescă biserică noastră de tristul spectacol de a vedea pe candidaţii de Episcopi zilnic descrişi în ziare şi traşi şi împinşi prin toate noroiele de chemaţi şi nechemaţi. E voia lui Dumnezeu pe cine va chema să leie moştenirea Episc. Pavel şi noi datorim să aşteptăm împlinirea voii Lui.

Revistă politică.

Afaceri interne. Părinţii patriei jaluzi pe scandalele ce se deslănţuesc adese în dieta din Austria, ofer şi ei publicului de pe galerii adevărate spectacole.

Mai zilele trecute deputatul sârb Ljubomir Pavlović a fost acuzat, că a bătut în gara din Chichinda pe nisce băieţi cari întorcându-se de la şcolă cântau cântece patriotice.

În zădar s'a sculat cel atăcat şi a declarat, că nu e adevărat cele ce se spun contra sa, n'a vrut nime să-l

asculte şi să-l credă, din contră erau mai aplicaţi cu toţii să-l palmuiescă şi să-l deie afară. Nu mai pomenim de insultele ce-l le-au adus membrii, chiar de ai partidului liberal.

În şedinţa din 19. a casei magnatilor contele Eszterházy a vorbit foarte aprins contra noului Episcop al Aradului, cerând ministrului să nu propună Monarhului aprobarea acestei alegeri. Părintele Vas. Mangra protestează în „Pester Lloyd“ contra vorbelor contelui.

Germania. Săptămâna acăsta a făcut mare senzaţie o vorbire a împăratului Wilhelm, ținută la Marienburg contra Polonilor. Împăratul a atăcat pe Poloni, pomenind de insolenta polonă şi cutezanţa sarmată, şi apelând la poporul său să se apere de aceşti atacători.

Vorbirea acăsta a deşteptat o colosală furtună, mai ales în parlamentul austriac. Împăratul Germaniei a fost atăcat foarte vehement şi într'un chip nespun de insultător. Interesant, că din vorbirea, publicată mai târziu în fôia oficială a imperiului german, frazele vătămătoare spuse contra Polonilor au fost puţin mai moderate.

Bulgaria. Prinţul Ferdinand e acum la Petersburg unde e primit de ţar cu multă paradă. Se crede, că ţarul va accepta invitarea prinţului de a visita Bulgaria cu prilejul desvăririi statuei lui Alesandru II.

FEUILLETON.

ALBUM COMEMORATIV.

— Notiţă literară. —

Am înregistrat în un număr trecut apariţia unui album comemorativ în amintirea războiului pentru independenţă, compus de dl Octav-George Lecca, oficer de cavalerie în rezervă.

Albumul are în frunte o schiţă de pictorul Obedeanu, reprezentând pe regele Carol călărind în fruntea armatei, care conlege laurii biruinţei pe câmpiile Bulgariei.

Textul e în două limbi româneşti şi franţuzeşti. După o scurtă introducere de autor, urmăzând autograful regelui „Cel ce ţine, învinge Carol“ şi pe contrapagină a reginei: „Pentru ţară! aşa zicea cel răniţi, şi eu zic: pentru omenire! Elisaveta.“ Şi apoi să continue cu bucaţile, primite de la oficerii, cari au luat parte la glorioasă campanie din 1877—78. Vom schiţa din paginile acestea câte-va bucăţi pentru cetitorii noştri, spre aşi face o idee de plăcerea, ce o simte, cel ce cetesce amintirile acestea, cari te duc cu gândul înainte ce 25 ani, când vulturul din Carpaţii României a bătut pe cel din Balcani.

Scrierea apărută în editura institutului „Minerva“ din Bucureşti costă 1 Leu 50 bani.

* *

Înainte de Campania din orient de la 1877—78, mulţi se îndoaiau de valoare soldatului român. Diferitele lupte au probat, că soldatul nostru merge la foc fără şovăire despreţind mărtea. Un mic exemplu pot cita în acăsta privinţă:

La ocuparea Tatargicului, artileria din Novoselic omorâ 3 soldaţi şi un sergent din Regimentul 8 de linie. Daş ordin să-l înmorminteze în curtea bisericii. Un simpluton se adăpostea după biserică, fiind în repaus, stând de vorbă fumând.

Când văzură morţii, unul din ei zise către cel alalt: „Ăscia numai ară pământul la primăvară!“ — Acăsta a fost singura reflecţie ce le-a inspirat mărtea.

Soldatul român are multe calităţi, dintre cari cele mai principale sînt: dispreţul de mărte, este sobru şi resistent. — Calităţi, pe cari le-a purtat în tot timpul campaniei.

Aceia cari s'au îndoit de bravura soldatului român, s'au înşelat, şi România poate fi mândră de fiii săi.

General C. Poenaru.

* *

Scumpe Domnule Lecca, — Îmi ceri cu cea mai amabilă insistenţă, câte-va amintiri din războiul nostru pentru independenţă, din care am fost şi eu „minima pars.“ — Nu s'ar putea reaminti cul-va, într'un mod mai măgulitor, că este deja un veteran. Iată dar cu toată inima, două mic amintiri proprii pentru albumul dumitale:

I.

Brigada de roşiori comandată de briliantul şi regretatul Colonel Creţeanu, în urmă General şi adjutant regal, ocupase în timpul nopţii terenul ce despărţea Gorni-Dubnik de Dolni-Dubnik. Era vorba de a se tăia comunicaţiunile între amîndouă redutele turcesei, din care una era formidabilă şi a costat viaţa la mii de soldaţi şi de oficeri din cele mai frumoase regimente din garda imperială rusească.

Când atacul acestei redute începu, după ce mai întâi a fost zdrobit de focurile convergente ale bateriilor ruse şi române, noi, roşiorii asistarăm la un magnific şi neuitat spectacol, care mi-a lăsat o eternă admiraţiune, astăzi încă neatinsă pentru vitejia neîntrecută a învingătorilor şi a învinguţilor: Când artileria tăcu, aceste splendide regimente de Infanterie de gardă se urcară la asalt, oficerii cu mânuşi albe, soldaţii superbi în ţinuta lor mîndră şi în aliniere ireproşabilă, oficerii ca în zi de paradă, însemnau pasul cu vocea şi cu gestul. Acestea lucruri nu se uită nici odată, când cine-va a avut rara fericire de a le vedea cu proprii sei ochi. Am înţeles în ziua aceea, cea ce pot fi trupele de elită şi ceea ce li se poate cere.

Fără îndoială omenii aceia gîndeau, în acel moment, acest singur lucru: „Dumnezeu şi Împăratul ne privesc!“ — Dumnezeu fără îndoială a vădut; dar dacă Împăratul ar fi putut vedea, inima i-s'a fi saltat de o legitimă mândrie. Îndată după luarea redutei, am fost cel dintâiu, care am

Corespondințe.

PRO MEMORIA.

Pe zina de 13 a lunii curente am primit avis despre finea examenelor școlastice de la școala de fete din Internatul Pavelian de Beiuș. — Eram interesat și eu, căci și eu avem o fetiță în acel internat și trebuia să o aduc acasă. — Dar n'am putut! — Și bine a fost așa, căci starea deprimată a sufletului meu pentru pierderea marelui Episcop, nu ar fi putut trece de nou prin sguđuitorea privelisece ce ave să îmi ofere gelnicul Beiuș. — Eram datat să merg voios la Beiuș, unde dam de fete senine, pline de viață și îndestulare, vedem palate mărețe ridicate pentru cultura națională și mă simțeam nespun de fericit la cugetul, că aceste toate sînt ale noastre. — Er acum? cum ași fi putut privi neemoționat la aceste clădiri pompoase îmbrăcate în negru, cum a-și fi putut intra în focalariul dragostei marelui Archireu: Internatul de fete, pe care erau și acum steguri și draperii de doliu? — Cum a-și fi putut asista la rugăciunea de mulțămîntă împrennată cu părăstas pentru sufletul marelui Fundator? cum a-și fi putut asculta nemișcat cântecele pătrunzătoare: „cu sufletele dreptilor“ și „în veci amintirea lui,“ întrerupte adese ori de suspinele înecate în lacrimi ale superiorilor, elevelor și părinților prezenți?

Am stat dar acasă și cu nerăbdare am așteptat la gara sātuțului meu sosirea trenului, ce ave să-mi readucă odorul sufletului meu.

Cu multă plăcere și fericire sufletescă așteptam și în anii precedenți sosirea trenului, ce ducea spre caminul părintesc, pe elevele Internatului Pavelian. — Inima îmi

sălta de veselie și cu ochii scâlțați în lacrimi de bucurie priveam la fețele voioase ale gingașelor ființe, speranțele viitorului nostru, și ascultam cu nespună plăcere cântecele dulci românesci, ce sună fărmecător din gurile lor nevinovate.

Copleșit de gânduri așteptam și în ast an sosirea trenului, și inima-mi bătea nespun de tare, când îl vedui șerpind încetinel spre teritorul gării. — Și ce schimbare, în loc de fete suridătoare, daui de fete triste, în loc de cântece dulce sunătoare, de cari răsunau eodrii acestui jur, numai șopte doioase aud, și costumul frumos învăscut în doliu îmi preface sentimentul de bucurie a revederii în întristare și dorere amară, convins fiind că aceste ființe drăgălașe au pierdut pentru tot de una pe desmierdătorul și Părintele lor cel mai bun.

Cu ast fel de sentimente am părăsit gara, er lacrimile, până aci din sfielă reținute, curgeau șirol din ochi-mi întristați.

Și de atunci de câte ori ved doliul pe costumul fetei mele, mă întorc în lături, să-mi ascund slăbiciunea, ștergându-mi ochii de lacrimile ce mă năpădesc.

Er în orele de singurătate adese îmi apare figura blândă și măreță a neuitatului Archireu și par'că aud cuvintele pătrunzătoare ce le-a toastat cu ocaziunea pranzului dat de Dînsul, la jubileul Său de 50 de ani în Beiuș, când ținend pocaiul în mână-l deja tremurândă de adîncile bătrînețe a zis: „Azi sînt 50 de ani, de când am servit prima Liturgie, așa zisă primizie, după sfirșitul căreia, împreună cu frații, consăngenii și prietini mei, ne-am adunat la casa părintescă, o casă acoperită cu paie, și ne-am făcut o zi bună petrecându-ne la olaltă. — Și ietă că ei saui dus cu toții la cele eterne, și m'au lăsat singur.“

Intrat călare pentru a o cerceta: gróznic și neuitat spectacol. Câte-va zecimi de prisionieri turci singuri supraviețuitori, în grupuri triste, resemnați, mîndri și frumoși sub uniformele lor rupte și mînjite prin luptă, prin foc și sînge. În mijlocul redutei, barace cari ardă încă; pretutindenți movilele de cadavre turcesci și rusesci, printre cari ómeni tineri și frumoși, oficeri ruși, încă cu mînuși albe ca pentru bal, adormiți în somnul din urmă. În uniformele lor bogate, elegante și noi. Multe cadavre gróznic mutilate și îmbucătățite de ravagiile artileriei. Vite și cai cu pantece deschise, lăsând să le iasă măruntaele, căci în această redută turcii aveau bol și un escadron de cavalerie, al cărui cal înspăimîntați de mitralie și de șgomotul de la începutul atacului, rupseseră legăturile lor și se puseră pe fugă în incinta parapetelelor, mărind ast fel greutățile și pericolele eroicilor apărători. Într'un cuvînt, toate ororile și toate mărețiile răsboiului. Am văđut această cu ochii mei, și am păstrat o amintire așa de clară, că după douăzeci și cinci de ani (cum trece timpul!) puteți considera această povestire, făcută în fuga condeiului, ca o fotografie instantanee.

II.

A doua amintire datăza tot din aceea zi, puțin înainte de luarea redutei.

Un cordon de vedete de roșiori fusese așezat din zori. Intre două redute turcesci, cea de la Gorni și cea de la Dolni-Dubnik. Eram sergent, voluntar pentru răsboi și

tocmai de serviciu la avant-posturi, în acea dimineață. Indată ce se ivi zina și ceta bulgărescă (Oh! ce ceta!) se răspîndi, turcii începură a trage pe țintele roșii așezate mult prea aproape de parapetele lor, din spre Dolni-Dubnik și cari nu erau armați pentru a răspunde, de cât cu carabine-musquetone bătând la 400 metri și încărcându-se cu cartușe de carton! — E istorie!

Ast fel bietele ținte nici nu răspunseră. Glonțele de Martini, Winchester, obuse din când în când și șrabnele la discrețiune, ne fură servite timp de o óră și trei sferturi (am consultat césornicul) fără mare rezultat, căci Turcii trageau prea inte și prin urmare, reu. În timpul acestei óre și trei sferturi, în care serviciul mă sili a me plimba pe linia vedetelor, mărturisesc în mod legal, că mi-a trebuit totă voința de care eram capabil, amorul propriu și ținuta pe care o póte da educațiunea într'un anume mijloc, consciința datoriei și a responsabilității, pentru a-mi conserva sângele rece și a îmblândi acel animal, ascuns adînc în fundul inimei omenești, și care se chiamă frica.

Sciu prea bine, că nu vor lipsi eroi, cari vor să zică, că n'au cunoscut-o nici o dată, și care să plângă slăbiciunea mea, atît de naiv mărturisită de mine. Le fac complimentul meu foarte sincer, dar mi-am propus de a nu spune de cât adevărul în aceste rînduri și o spun ast fel cum este.

Deci, istă-mă inspectând redutele cu acompaniamentul acestei muzici șnerătoare și tunânde. De odată opresc calul, care paré

. Cât de ingrăbă Te-ai dus și Tu în urma lor, și ne-ai lăsat singuri și nemângăiați.

Golătate nespun de mare a rămas în urma Ta, . . . dar memoria Ta binecuvîntată va fi din generațiune în generațiune, și numele Tău împrejurat de aureola nemuririi va fi păstrat cu scumpeniă până ce numai va palpita o inimă română pe acest pămînt. Fie-Ți țerina ușoră!

Ioan Popp.

Administratorii parochiali la noi.

Archidieceasă, 20 Iunie 1902.

Nu voesc, nici nu mă simțesc competent a discuta necesitatea introducerii acestei instituții în biserica noastră.

E destul că s'a introdus, și dacă s'a introdus trebuie practisată conform principiilor dreptății și amăsura intereselor bisericii.

E peste totă indoială că cu această instituție biserica nu urmăresce de cât câștigarea unei convingeri, că óre o persoană aplicată de curend și deplin calificată, are chemarea, capabilitatea și zelul de a fi aplicată definitiv în cler.

Spre câștigarea acestei convingeri, se recere de sigur un termin óre care. Acela nici de cum înse nu póte trece la un period lung de timp.

Dacă pe alte cariere juridice, filosofice, chiar învățătorești e destul un timp scurt, dacă chiar și statul monahal nu pretinde timp de probă un period lung, ci un timp scurt de 2—3 ani; — eu cred că și oficiile protopopesce merită a cunoșce aptitudinea

mai puțin resemnat ca mine (un bun, solid și cuminte cal, răspundînd la numele de Ploestenu.) înainte un soldat din roșiorii nostri. Intors cu fața spre inamic, voinic, sănătos și superb flacău de la noi: în mijlocul glonțelor cari șuerau la urechile lui și îi făcea calul să tresară la fie care moment, sub șrapnelele cari se spărgău din când în când de asupra capului său, mîncea liniștit și în tichnă o bucată rea de pesmet tare ca piatra, și o bucată de cașcaval.

Următorul mic dialog se deschise între noi: — Eu. Poftă bună, băetel óre ți-e atît de fόμε? — El. Mi-e fόμε Domnule Sergent. — Eu. Dar scii tu, că muscele astea care șbărnăie în jurul nostru, sînt glonțe și că fie care din ele te póte înțepa de mórte? — El, cu cea mai surizetóre linisce și urmând a mîncea cu poftă: Cine are zile trăscesce, cine n'are zile móre!... Eu, foarte mșicat în mine: El bine băete, să trăsesc!

Și îmi urma inspectiunea.

Acești soldați au făcut pe colonelul Gaillard, oficerul francez atașat la marele nostru Stat-major pe timpul răsboiului, să zică: „Cu cincisute de mi de ómeni ca aceștia, bine comandați, se póte întreprinde cucerirea lumii!“

Frumoșa laudă de depus, ca o recompensă și laur de victorie și de amintire, pe mormintul acelor cari, acum douăzeci și cinci de ani, udară cu sângele

și pocăința unui preot, o pot face în un timp mai scurt. Și n'au lipsă cum fac azi unele de un period de o jumătate de viață omenescă.

Pentru aceea, după a mea părere, greșesc rău acei oficiali protopopesi, cari sînt în o stare interimală și nesigură preoți încărunțiți.

Zic, că greșesc odată, pentru că acelui ce în câți-va ani nu dă dovezi de aptitudine de a pute fi aplicat definitiv, nu-i de a se aplica alt medicament, de cât acela de a i-se zice „frate, caută-ți altă carieră“; de altă parte, pentru că legile bisericesci permit a destitui din post și pe cel aplicat definitiv; de n'ar corespunde chemării sale.

Convingerea mea este, că purtarea preoțimii noastre nu e de așa natură, în cât în genere zicînd, să nu merite după câți-va ani mai fie care a se pune în oficiu definitiv. Și dacă totuși altcum se întimplă, vina nu-i a ei, ci a oficiilor protopopesi, a nepăsării acelor față de blata preoțime subalternă.

Prin neglijința această a oficiilor protopopesi, fac mult rău inse bisericii pentru că prin această: se disgnstă tinerimea calificată de la cariera clericală, arătându-se ast fel nu numai de cea mai rău dotată, ci și de cea nesigură, apoi se amăresce preoțimea aplicată, căci nime nu poate spune cât îi cade de greș acelu preot, care după 20—30 ani de serviciu, atestat de matură și 4 ani de teologie, se vede tot administrator și la bătrîneț fără oficiu ordinar și definitiv. Disgustându-se preoțimea n'are tărie spirituală de a pute lucra în via Domnului cu bucuria sufletescă recerută.

De aceea eu cred, că e timpul să se delătore neajunsul acesta cât mai curînd și să se ia măsuri, ca cei ce au dat odată

dovezi, că își cunosc chemarea, să fie în-tăriți în oficiile lor. Purtătorii oficiilor protopopesi sînt în rîndul prim chemați, să ajute la delăturarea acestui rău.

Un preot.

AFACERİ SCOLASTICE.

De pe Almașul-mare.

În unul din nr-ii mult prețuitei „Unirea“ și „Folia școlastică.“ s'a sulevat de unul corespondenți chestia controlării școlilor noastre confesionale, făcîndu-se din partea unora chiar și propuneri față cu fitorea controlare.

Vă rog să îmi fie permis și mie — ca unuia ce am îmbătrînit lucrînd în ale școlii — a zice ceva la controla școlilor noastre; și la luarea unor măsuri cu privire la înființarea de magazine de cereale.

Controlarea în genere a fost și este foarte de lipsă în ori care oficiu, și cu deosebire în vizitarea școlilor tare se recere. Prin vizitarea cât mai desă, nu numai, că să ridică prestigiul școlii, dar ajută în mod foarte vedit la frecventarea regulată a elevilor, vădînd părinții interesarea mai marilor pentru școlă, frecventare și progres. Cine ignoră controla nu e la nivelul cerut.

În cât a fost până aci M. On. domni protopopi ca inspectori distr. supremi ai școlilor noastre, în cât cunosc eu, cu laudă a satisfăcut datorinței față de mult încercatele noastre școle. Și cum nu? Când de 3—4 ori pe an vizitează școlile, adună poporul, îndemnînd cu blîndeță intru tot ce se ține de școlă și sta biserică. Er la esamenenele semestrali de erna, fiind timpul foarte friguros și incomod, își pun chiar și viața în pericol. Apoi domni directori locali vizitează școlă regulat în totă septămăna odată, dar

apoi multele admonierii pentru frecventare, catechizarea și propusul religiei și alte căte, tot în folosul școlii.

După vizitele binevoitoare din partea alor nostri, urmază sigur 1—2 la an ale inspectorilor regesci, cari cu mare severitate vizitează totul, făcînd în cele mai multe locuri obiecțiuni destul de apăsate.

Din celea zise, se vede, că controla și vizita au școlile noastre în destul; prin urmare înființarea de supraveghiatori școl. în provincie e superfluu. Apoi în contra poporului, azi fiind tare îmbrăncit prin dări nu se mai poate prescrie repartiții nouă. Prin aceste, fiind amărit de sbirii dărilor publice, îl depărtăm de școlă și sta biserică.

Dacă e să se mai viziteze școlile și de alt cineva, acesta numai de bărbați experți din gremiu și încă în lunile de erna, când poporul e pe acasă, și să pot face adunări spre a împintea și dirige prin înviațiuni salutare în tot ce privește școlile noastre confesionale. Prea Ven. Consistor Metrop. când va vedea lipsa și vor concede mijlocele, sperăm ca va face, ca barēm la doi ani să fie vizitate din gremiu fiesce care școlă din Archidieceasă.

În cât pentru salariile dascălesci, cari în cele mai multe părți se scot prin repartiție, e foarte trist, atât pentru învățator cât și pentru popor. Din cauza de miserie tot numai și numai cu esecție se pot oșei cum — rău — școlte. Apoi urmînd cincuenele, starea școlilor noastre se face problematică. În prevederea acestor lucruri de mare interes pentru școlile noastre, biserică și neam, este foarte de dorit, ca în fie care parohie aspru să se demănde înființarea de magazine de bucate, căci numai prin acestea să va pute salva caracterul școlilor noastre rămase până aci. Unde deja sînt înființate și a fost manipulate la rînd bun, a făcut și fac sporiu emnente, și din acestea se solvesc toate speșele atât ale școlii cât și a bisericii. Esemplu invederat ne este com. Borșa de lângă Cluș, unde prin dămna chibzuire a manipulării magazinului de bucate, s'a înființat cea mai pompoasă biserică în părțile acestea. În ani roditori cu puțină ostenelă se poate înființa magazin de bucate toamna, poporul din acestea mai cu drag dă de cât bani, apoi primăvara să se eloce; și în câți-va ani va fi de mirat sporul și înmulțirea averii bisericesci, numai grijitorii să fie suflete curate.

În prețma când bat amenințările la ușă, încheiți sperînd, că nu vom întirzia cu înființarea de magazine de cereale!

Un învățator.

ESAMENE LA SATE.

Valea Jiului, luna Iunie 1902.

La sfîrșitul lunii Mai și începutul lunii Iunie s'au ținut esamele finali cu pruncii de la școlile noastre confesionale din districtul protopopesc al Jiului, sub presidența neobositului Inspector districtual, a Mult Onoratului Domn Protopop Ștefan Radic.

Resultatul general al esamenelor, cu puține excepțiuni, a fost multămitor; și dacă această nu o putem zice despre chiar toate școlile noastre, cauza principală este frecventarea neregulată, care pe lângă toate însușirile și arătările lunare, tot mai sub-

lor de soldați și de patrioți. tînăra plantă a a independenței și a renascerii noastre naționale.

Constantin Bălăceanu,
căpitan în retragere

* * *

... Este o mare erore a crede, că soldatul poate să fie o mașină inertă, care să se misce după ordin. Este o ființă morală, care are nevoie de un stimul moral, exemplul șefului, ca să-l facă să înainteze.

Ordinul nu privește de cât direcția. De aceea numai generalii curajoși au avut tot de una victoria, fiind că au dat exemplu de bravură; — și totă știința militară fără bravură, nu prețuesce nimic.

General I. Cotruș.

* * *

În anul 1877 am fost chemat ca rezervist în batalionul 2 de vînători, sub comanda Domnului Maior Candiano Popescu. În ziua de 30 August, înaintînd spre reduta Grivița, am fost respinși de două ori, era a treia oră cu ajutorul lui Dumnezeu și cu vitejia șefilor noștri am putut intra în redută și după o crîncenă luptă, Turcii s'au pus în retragere. D-nul căpitan Cocosu Alexandru cădu rănit și me rugă să îl leg la picior. În partea stînga a redutei vădî

tunuri aședate și un oficer turc cu un drapel de mătase verde cu șemi-luna și o stea. Me duc spre el, îi dau un foc, el cade, să școlă în genunchi și începe să dea cu revolverul, îi dau cu baioneta în pept. Îi ia drapelul și plec. Alți turci să ia după mine impușcă pâl din nainte, cel alalt fuge, mă ia după el, să pune în apărare turcu. Când eram gata să ne lovim cu baioneta, sosese caporanul Nicu Vasile și sergentul Stancu Gheorghe și l'am lăsat mort. Eu am luat drapelul și am plecat împreună cu Dl Maior la cartierul General unde era Domnitorul nostru Carol I și Împăratul Rusiei și le-am prezentat drapelul la picioare. Împăratul Rusiei, trist, m'a decorat cu crucea Sfîntului Gheorghe, cu Virtutea Militară și altele. Plin de bucurie ne-a trimis în capitală la tron și Dămna sa, unde am fost primiți cu mare pompă și strigăte de fericiri. Să trăiască România.

Gligore Ion,

comuna Mălăești Județul Prahova.

versază în unele locuri. De altminteră zelul învățătorilor și învățătoarelor noastre e de laudat: s'au dovedit, că sînt conșcii de chie-marea lor grea întru crescerea tinereii generații. Dee numai tot înainte, și sigur își vor afla mulțămirea suferescă, vădându-și cu ochii rodul muncii lor încordate!

Un progres îmbucurător avem de constatat și în privința edificiilor școlare, fiind mai toate comunele noastre provădute cu școle corăspundătoare,  r o comună — B rb tenii superiori — își zidesce deja în vara ac sta școlă nouă de piatră, așa în c t din punctul acesta nimenea nu ni le mai p te excepționa.

A. P. B.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Poporenii credincioși din Gurguiu Tanasie Catarig și soția sa Anica Catarig născută Cotta, au cumpărat pe sama s. Bisericii din loc un luster în preț de 114 cor.  r Nicolau Șara și soția sa Murariu Elena 2 icóne frumoase în preț de 16 coróne, pentru care fapte creștinesci, aduse întru mărirea lui Dumnezeu, li se aduce din partea subscrișului mare mulțumită, pofindu-le fericirea cerescă. Nicolau Petru preot gr. cat. — Pentru biserica gr. cat. din Gy -Alfal u au dăruit bunii poporeni: Stan Teodor Leonti și soția sa din Bilbor un rind de vestimente complete cu 80 coróne. Stan Teodor cu soția sa Paraschiva, o cingătoare în preț de 4 coróne,  r Georgiu Mat  și soția sa Ana, rom. cat. din Alfal u, au dăruit o prea frumoasă acoperitoare pentru prestol, în preț de 10 coróne. Dumnezeu să le respălătesc  și să-i facă de bun exemplu poporenii din Alfal u. Gy -Alfal u în 9 Iunie 1902. Iuliu B iaș, adm. par.

Din Archidieceșă. Rsmul Dr. Isidor Marcu, canonic mitrop. a fost numit rector la Seminarul teologic în locul regretatului Basiliu Rațiu. — Viceprotopopul George Suci , Indol, George Bărbat, Blaș, Ioan Pop. Morlaca și Vasile L. Pop. Almaș, au fost numiți protopopi actuali. — Preotul iubilat: Teodor Pop din Fildulde-mijloc, distr. Morlaca, a fost numit viceprotopop onorariu. — Alesandru Boeriu, adm. paroch. în Jacodul-român, distr. Odorhei , a fost numit paroch. — Ioan Popeneșu, adm. paroch. în Veneția-inf. în vicariat. a fost str muit în aceeași calitate la Bl șel, distr. Mediaș.

Din diecesa Lugosului. Duminică în ziua de s. Rusale, care e Patronul bisericii catedrale, a celebrat înstritatea Sa Domnul Episcop asistat de membrii Ven. Capitul și preoțimea gremială. După s. Evangelie a ținut o prea frumoasă predică ocasională, încopci nd cu o măestrie oratorică o vorbire adresată membrilor Ven. Capitul, prin care le-a predat în mod solemn însemnele capitulare acordate la întrevinerea Preasfințitului Sale de Maiestatea Sa, pentru t te timpurile tuturor Membriilor Ven. Capitul. La 1 or  d. a. a fost un pr nz festiv, la care au luat parte membrii Ven. Capitul și onorațorii societății din Lugos. — On. Nicolau Muntean, administrator par. în Dobra s'a dispus de paroch. în Gr dișce și administrator protopopesc al Ulpiel-Traiane. — On. Maximiu Ilea, preot neordinat a fost dispus de adm. par. în Dragșina. — On. Vichente Popovici, paroch. în Varadia a fost pus în deficiență.

Hymen. Nonic Rusu, cleric și Maria Dragoș, anunță cununia lor, ce se va ține Duminică în 29 Iunie st. n. 1902 în biserica greco-catolică din Corol.

Concurs. La parochia și protopopiatul Ibașfal d, se  serie concurs cu terminul de 15 Iuliu n. Venitele parochiali sînt socotite în 392 cor. 30 bani. Salariul și subvenția protopopescă 400 cor. plus competențele îndatinate. — La parochia Boian distr. D.-S.-M rtin se  serie concurs tot pe același termin. Venitele congruali socotite în 448 cor. 30 bani.

Promovări. La polytechnica din Buda-pesta au obținut diploma de inginer Dni: Trifan Gaița și Pompeiu Dragoș.

Masa studenților. Au mai sosit următoarele donațiuni: Alesiu Pocol, Baia mare, 100 cor., Ioan German, Blaș 2 cor., Nic. Popescu, 5 cor., — acestea d ne sume în loc de cunună pe cosciugul regr. Bas. Rațiu. — *Colectați de studenți* încă 12557 cor.. Dr. Octavian Rusu, advoc. Sibiu. 50 cor., *Inteligința română din Orade* a colectat cor. 322. În loc de cunună pe mormintul repaus. Episcop Pavel. Suma a fost imp rtit  între masa studenților de la Blaș și Brad, revenind 161 cor. pe o parte. Au contribuit următorii: Iosif Vulean 10 cor., Nicolau Zigre 15 cor., Paul Fassie 10 cor., Dr. Florian Duma 10 cor., Dr. Nicolae Popoviciu 5 cor., Dr. Coriolan Pap 20 cor., Petru Pantea 10 cor., Dr. Demetriu Kiss 20 cor., Dr. Ardelean Instin 10 cor., Michail Dițiu 5 cor., Ioan Genț 10 cor., Gavril Maros 5 cor., Petru Popescu 5 cor., Dr. Anrel Lazar 20 cor., Iosif Diamandi 5 cor., Cl mente Hoszu 2 cor., Moise Nyes 20 cor., Dr. Bulc Corneliu 2 cor., Georgiu Darabanth 2 cor., Teodor K v ri 10 cor., Toma Pacala 5 cor., Samuil Ciceonescu 10 cor., Dr. George Popu 1 cor., Nicolau Papp 10 cor., Ioan Papp 10 cor., Ioan Gerlan 3 cor., Iosif Rușca 5 cor., Ioan Papp cap. mil. 5 cor., Iosif Roman adv. 10 cor., Vasile Mangra 10 cor., George Papp preot gr. or. 2 cor., Andreiu Horvath 3 cor., Gregoriu Torsan 2 cor., Gavril Pal 1 cor., Ioan Moga 2 cor., Vasiliu Babi 1 cor., Romul Barbu 1 cor., *„Bihoreana”* 24 cor., Georgiu Iuhasz 10 cor., Valeriu Hetco 1 cor., Dr. Ioan Bana 10 cor. Suma totală 322 cor.

Sfințire de biserică. Am primit o lungă corespondință despre sfințirea bisericii din Șimand, diecesa de Orade, parochie ce zace ca și o insulă în marea credincioșilor de altă religieune. Ocupați peste măsură n'am putut da corespondință ac sta în t t  întregimea, de aceea, fiind și int rziat , o dăm la acest loc. Actul sfințirii s'a făcut de Ill. Sa Dr. Augustin Lauran, asist nd mai mulți preoți și protopopi din jur. Biserica a fost ridicată de fondul religieunei, ca patron, contribuind și poporul tot lucrul cu carul și m na. Preotul Șimandului On. Iosif Mihalca și-a c știgat mari merite în ridicarea acestei biserici.

De la înmormintarea Episc. Pavel.  ntre cei preșenți la trista ceremonie a înmormintării neuitatului Episcop al Oradei-mari, mai însemnăm aci pe: Augustin Antal, protopopiatul Beiușului, Dionisiu Bran, vice-archidiacon onor. Ardasat și Mich. Murășan, Recighea.

Esamenul de maturitate cu elevii de la gimnasiul nostru s'a terminat azi cu următorul rezultat: din 38 c ți s'au supus, au fost declarați maturi cu eminentă 5. Eugen Sâmpetean, Ioan Mărginean, Iuliu Saluszinski, Quintiliu Viciu și Traian Pop; cu bun 4. Ioan Issie, Ioan C rnaț, Silviu Poșar și Simeon Dragomir; cu suficient 22. relegați pe 3 luni: 4. pe 1 an: 3.

Congresul Ligii întrunit Duminică și Lună la Bucuresci, a ales între altele și noul comitet. S'a ales președinte Petre Grădișteanu,  r membrii Vlădescu, Dr. G. Popovici, A. D. Florescu, A. C. Popovici, Ionescu-Gion și alți bărbați marcați din viața publică. Se speră mult, că Liga își va relua avintul din trecut, lucr nd pentru unitatea culturală a Românilor din pretindenea.

Scrii școlare. Esamenele publice la școlă comercială română din Brașov se vor începe la 13 crt. v. c nd va fi esamenul de maturitate, celelalte esamene vor urma din 19 Iunie v. până în 26. în 29. v. va fi inchierea.

Trei frați . . . Cine a umblat de la noi în Bucuresci și n'a aușit de „frați Mircea”, proprietarii palatului Carul cu bere? Acești trei frați, tot ca unul de bărbați, sînt dintre cei mai de inimă ardeleni, am put  zice tipicii ardeleni, pentru că ori c t s'au ridicat prin stăruința lor de fer, și ori c t de multe și puternice fire i-au legat de capitala României, ei nu-și uită de frații lor de acasă, de cei oropsiți și necăjiți.  r când se intimpl , că vre-unul dintr'ei noștri să ajungă a le face cunoscința la ei acasă, trebn  să simtă și să resimtă t t  dragostea de frate, ce frații Mircea p rt  celor din patria mamă. E de admirat concordia și gingașa armonie în care trăiesc cei trei frați împreună . . . Ar trebui să scriu o poesie, ca să-i prezentez de model tuturor fraților. De o cam dată înse notez numai, că acești frați, tus trei au fost imp rtășiți și de recunoștința regală a bunului lor rege. Di Ignatie Mircea, licențiat în drept, a fost înaintat de 10 Maiu la gradul de locotenent în rezervă, Victor Mircea, a fost decorat cu „Cor na serviciului credincios”, pe când di Nic. Mircea p rt  de mai înainte insigniile ordului „Cor na României.” — Trei D mne și toți trei! . . .

Esundări mari. În s ptem na trecut , în urma ploilor dese, a esundat Tisa și afluentul ei Iza. Apa a str batut în orașul Sigetul-Marmației și strade întregi au fost coplesite de apă. Multe familii n'au mai putut comunica din causă, că casele erau încunjurate din t te părțile de apă. Potopul urias a cuprins și tinuturile dimprejur. Holde de gr u au ajuns total sub apă. Omenii n'au putut veni la t rgul de țară. Apa a inundat afară de orașul Siget și cercul Sigetului, încă 4 cercuri: Izav lgy, Viss , Tiszav lgy și Sugatag. În comuna Moiseiu 40 și în comuna Bors n 30 de case stau în apă. Potopul a dus cu sine o mulțime de vite. S'au luat măsuri pentru delăturarea pericolului. Pagubele făcute în s m n turii, case, vite etc. se urcă la sute de mi  de florini. Omenii nu-și aduc aminte să fi mai fost un ast fel de potop, de c t acum 50 ani. Dar nu numai în Sigetul-Marmației s'au intimplat mari esund ri, ci și în Sătmar și Dej. Aici mai ales esundarea Someșului a făcut pagube enorme. Potopul a ruinat case, zidiri economice, a dus cu sine arborii, bucate, vite etc. Dincolo de Someș întreg ținutul și o mulțime de comune a ajuns sub apă. Comunicația pe linia Dej-Zelau și Dej-Bistrița s'a intrerupt cel puțin pe o s ptem n . Dealungul Someșului recolta s'a nimicit pe un teritor de 20,000 de jugere. Pagnba e de mai multe milioane. Miseria e f rte mare.

Teatru în Blaș. Trupa teatrală magiară de sub direcția d-lui *Berki Ferencz*, a început o serie de reprezentațiuni teatrale alese de a autorilor magiari și străini.  ntre piesele care urm z  să se j ce, se anunță și „Florika Szerelme” a dlui prof. Grigoriu Moldovan.

Neorolog. † Ștefan Posmușan, student de a V-a clasa civilă în Bistrița, a repausat în Domnul în 16 crt. în al 15-lea an a fragedei vieți, prov dnt cu ss. taĭne.  l depl ng obidatul și mult încercatul său tată Elie Posmușan, preot gr. cat. în Ragla, frații și sora Ioan, elev al școlii de cadeți în Sibiu, Alesandru, student în Bistrița și Ana Suceava n. Posmușan cu soțul Isidor Suceava, preot Erd -Szt.-Gy rgy, pe cum și numeroși consângeni și afini.

Fie-ți țerina usor !

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Câte-va momente

din

Începuturile Bisericii române.

(Continuare.)

Pe când în Panonia și peste partea cea mai însemnată a Daciei Traiane se ridica un stat, care trebuia să jöce un rol însemnat în istoria Europei, imperiul bulgar se desființază de către victoriosul împărat bizantin, Vasile Bulgaroctonul, la anul 1018. Acest eveniment s'a întâmplat prea târziu, pentru ca împăratul să mai fie putut schimba ceva, nici măcar în privința bisericească, la organizația țărilor locuite de Români. În adevăr, toate aceste regiuni nu mai erau sub stăpânire bulgară la începutul secolului al 11-lea, și de aceea nu putură încăpe sub ocărnuirea cuceritorului. Și este de notat, că Românii de mult nu mai se putuseră îndesa în coröna munților transilvaneni. Sporiți cu nenumărații captivi de la sudul Dunării din secolul al 6-lea, strimtorați apoi și de frații lor admigranți în secolul al 7-lea, feriiți în fine de năvăliri barbare între anii 634 și 896, ei se respândiseră în văile Tisei până la acest riu, și vor fi ocupat fără îndoială părțile muntoase ale Munteniei și Moldovei, șesurile fiind locuite de barbari, mai probabil de Sloveni curați. ¹⁾ Tot în acele două veacuri și jumătate se va fi format în Oltenia un focar de viață românească, întemeiat de admigranții de la Dunărea de sud, sub dinastia basarabă, la începutul secolului al VII-lea, sporit de exces de populație de la nordul Carpaților, desvoltat în liniște sub dominațiunea Bulgarilor, cari de aceea n'aveau de ce să-l bântue. Nici o țară locuită de Români nu putea să cadă în mâna împăratului Vasile pe la 1018. Transilvania și valea Tisei era a Ungurilor; România de astăzi, până dincolo de Nistru, era sub stăpânirea unui nou soi de barbari, un neam turcesc, Pecenegii, cari o cuceriseră pe la anul 900; Oltenia în fine se va fi supus și ea, ca să nu fie strivită, noilor năvălitori, în schimbul unei autonomii öre care.

Împrejurările stând ast fel, împăratul Vasile nu putu modifica dependența ierarhică a Românilor, temându-se, că alt fel ar perde peste dñșii chiar și o influință indirectă. De aceea, el recunoscă primatul din Ohrida, supunându-l patriarchiei grecesci și intronisând pe un Grec, dar lăsându-i jurisdicțiunea sa de mai înainte, afară de părțile răsăritene ale Bulgariei. În hrisovul lui din 1019 el enumeră toate eparchiile atinătoare de Ohrida, între cari nu este nici una la stnga Dunării, ceea ce permite de a constata, că Bulgarii nu dăduseră Românilor nici când un episcop propriu, din motivele arătate mai sus. ²⁾ Nici împăratul Vasile nu putea să le dea acum vre-unul, ca nefiind sub a lui ocărnuire; el se mulțumi decă a

declara prin suszisul hrisov, că arhiepiscopul din Ohrida să aibă jurisdicțiune și asupra „Vlahilor din totă Bulgaria“, înțelegându-se prin Bulgaria tot teritoriul stăpânit vredat de Bulgari, la care împăratul n'avia de ce să renunțe de drept. Acastă împrejurare explică faptul, că Biserica română se găsește în dependență de Ohrida, și nu de Constantinople, chiar și după descălecarea principatelor române în secolul al XIII-lea și al XIV-lea. Scaunul ohridan avea decă cam aceeași jurisdicțiune ca vechia Prima Iustiniană. Etă pentru ce îl aflăm cu acest titlu pe la 1156, cu toate că îl va fi purtat și mai de vreme, încă din timpul Bulgarilor. ¹⁾

Pe câtă vreme se consolidau ast fel legăturile între Biserica română și cea grecescă, din cauza supunerii Ohridei către Bizanț, se ivi în mijlocul Românilor, deși nu de a dreptul pentru ei, o episcopie catolică de rit latin. Deja înainte de a veni pe tronul Ungariei, Vladislav cel sfnt, avuse lupte repetite cu Pecenegii și Cumanii. Acești din urmă barbari, tot de neam turcesc și vorbind aceeași limbă cu Pecenegii, se iviseră alături cu ei la nordul Dunării pe la 1057. Ei rămăseră și stăpânii României de azi, după ce Pecenegii năvăliră peste Carpați în Ardeal și în Ungaria. Vladislav îi bătu, și îi urmări până la sudul Carpaților. Pentru a opune năvălitorilor o stavilă destul de obicinuită, el aședă coloni unguresci, grănițari sau gronțesi, strămoșii Secuilor, în Secuimea de astăzi și probabil până în cöstele sudice ale munților Vrancei. În același timp se îngriji de înființarea unei episcopii pentru dñșii, dându-se ast fel nascere episcopiei Milcoviei, cu reședința probabilă într'un oraș dispărut, Milcov, pe riu de același nume. Acăsta este explicarea cea mai naturală a fundării eparchiei Milcoviei, căci versiunea, ce o derivă de la episcopul Romațianei s. Niceta din secolul al 4-lea, nu se bucură de nici o verosimilitate, mai puțin încă de vre-un temel istoric. Întăiul episcop cunoscut al Milcoviei este un Miha, ca sufragane al primatului unguresc din Gran (Esztergom). Clădirile pentru noua reședință, începute de Vladislav, nu erau terminate nici sub succesorul lui Miha, unul Laurențiu, care se adresă la 1096 printr'o circulară către eparchistii săi Secui pentru ajutor bănesc. ²⁾ Apoi se pierd urmele acestei eparhii până pe la 1228, când capătă numele de „episcopatul Cumanilor“, și când se va reveni asupra ei.

În acastă stare a lucrurilor supraveni, la 1189, rescöla Românilor din Balcani împotriva Grecilor. Frații Petru și Asan organizară o revoltă generală a Românilor și a Bulgarilor; mai întâi stnt bătuți, dar apoi, venind Asan peste Dunăre și luând ajutor de la Românii de aici și de la Cumanii, rolul se întörce, și ast fel se înființază fămosul imperiu româno-bulgar din 1204. În adevăr, în acest an Papa Inocenție al III-lea trimise domnitorului Ioniță coröna imperială, prin care fapt Biserica noului stat să și

uni cu cea romană. Cu totă dinastia română, caracterul imperiului era bulgăresc, fiind acest element mai puternic la număr; de aceea nu trebuie să ne mirăm, dacă înținem și aici cunoscuta șovăire bulgărescă. După 30 de ani, la 1235, Iön Asan al II-lea se aliează cu Grecii și supune Biserica lui patriarchiei din Bizanț.

Öre aceste schimbări avut-ă ele o intruire asupra Românilor de la nordul Dunării? Este greü de zis. Eventualitatea, că cel puțin Muntenia s'ar fi aflat sub stăpânirea împăraților româno-bulgari, susținută de unii, combătută de alții, este förte anevoiosă de lămurit. În öri ce cas, un interval de 30 de ani, cât a ținut unirea Asănescilor, pare prea nelsemnat pentru a sdruncina datine secolare, și de aceea putem admite, că la stnga Dunării nici nu s'a știut ceva despre politica religioasă a noilor împărați. Acastă părere se confirmă pöte și prin faptul, că nu avem nici o urmă despre dependența öri cât de efemeră a Bisericii române de Tirnova, capitala imperiului și scaun primațial. ¹⁾

O singură țărișöră română se afla desfăcută de arhiepiscopia din Ohrida; este Maramureșul. Förte apröpe de hotarul acestei țări se află orașul Halici pe Nistru, care avé o mitropolie dependentă de arhiepiscopia din Kiew. Haliciul era capitala unui principat rusesc cu același nume, care a jucat un rol öre care printre numeroșele ducate rusesci din vremile acelea. Fie din cauza apropierii, fie din cauza că principatul a fost supus Ungurilor între 1205 și 1241, destul, Moldova, cea descălecată de Maramureșeni, se găsește în secolul al 14-lea dependentă bisericesce de Halici, și acastă dependență nu admite o altă explicație mai plausibilă, de cât prin Biserica maramureșană. Acastă atitrnare nu oferă de altmintrelea nici un inconvenient, fiind mitropolia Haliciului de rit grecesc oriental, supusă prin Kiew patriarchiei din Constantinople, tot ast fel ca și Ohrida după 1018 și Tirnova după 1235. ²⁾

(Va urma.)

II.

Postul și medicina sau Ascetica și therapia.

(Continuare.)

Folösele igienice a postului.

La cei mai mulți ömeni cu înaintarea în etate traiul regulat devine o pedanterie, și devin ca sclavi a deprinderilor acestora prin ce și etice decad. Ast fel se știe despre Ludovic al 16-lea, că după ocuparea Tuilelor prin trupele inimice și precăni garda și partizanii lui fideli se luptă cu desperare, lui îi sosi öra îndatinată de mănecare și se puse liniștit în o logie a adunării naționale,

¹⁾ Xenopol I. c. vol. I, pag. 463—4.

²⁾ Xenopol I. c. pag. 455.

¹⁾ Onciul, Originile, pag. 141—5.

²⁾ Xenopol I. c. vol. I, pag. 555.

¹⁾ Onciul, Teoria I. c. pag. 345.

²⁾ Onciul, Originile, pag. 84 și 235.

în care se refugiase cu familia, și sub murmurul publicului își mănca porțiunea îndatinată de puț fript. El era un pedant a deprinderilor de mâncare.

Omul trebuie și în privința acésta să-și reserve libertatea individuală, și acésta o pôte face cu atât mai sigur, fiind că o mică schimbare și abatere de la o regulă prea pedantă a nutririi, e chiar o garanță pentru sănătate, și medicul tuturor timpurilor a recomandat schimbarea mai desă în nutriție ca forțe igienică.

În evul mediu fresce și medicul erau destul de naivi. când recomandă câte un esces în mâncare și beutură, barêm odată pe lună, pe cum și slobodirea de sânge din vine, care datina se întinse până în secolul al 19-lea. Acésta se pôte mai sigur și mai simplu suplini prin ajunuri în intervale anumite de timp, și așa schimbarea materiei în trup se face fără de pericol, prin ce tôte fibrele corpului și țesătura lui — în urma subtragerii alimentelor — e supusă la o sguđuitură vindecabilă și sănătosoă, și funcționările fiziologice prin desă schimbare a condițiilor de lucrare, câștiga o înmulțire a elasticității și devin mai ușore, ceea ce e de mare însemnătate pentru capacitatea de rezistență a întregului organism contra influențelor externe.

Cu fie care proba nouă de ajun ori de post, scade greutatea și displacerea, ce a simțit-o postitorul prima oră, și simptomele descrise mai sus a inanițiunii sau urmările stomacului gol devin mai puține și dispar, și crește încrederea de sine, și creștinul prin praxa postului învață a iubi principiile igienice, se dedă la temperanță și așa ca adept a acestora posedă condițiile macrobiotice.

Postirea sau ajunarea cualitativă, abstenență, nu trebuie considerată ca o dietă substractivă, și scopul ascetic a abstenenței nu e întru atâtă debilitarea corpului, ci a omoririi stimulului sensual. Ori ce om sănătos pôte duce o viață strict vegetariană, fără a-și reduce nutriția și fără periclitarea sănătății sale. În fine și un stomac cu laune. încă îl poți barêm odată în săptămână să-l faci a abdice de nutreținutul de carne, deși ce e drept, trebuie să conced. că un mare inhibitor de un beefsteak. va avé ore de grea tortură, vedënd cum se revolta contra lui și ziua întregă îl predispuie rău. dar acésta revoltare, încă nu e nici un pericol a sănătății, ci e mai mult un simț de displăcere sau greutate, de care un creștin nu trebuie să se plângă, ci are a o privi ca o urmare a preceptului religios-higienic.

Nici un medic nu va puté contesta, cum că o abstenență sau ajun de 24 ore — cu excepțiunea de stări grele de morburii, în cari nutriția bolnavului e inomis de lipsă a o face cu materii nutritive animale — ar puté fi desastroasă pentru individ.

Jertfa sau mai bine zis: otărirea de a te abține de la „olele cu carne a Egiptului“ numai la anumite cercuri de omeni se pare tragică și în specie la cel ce se țin atâtă de debil, în cât consideră abstenența de un atentat la viața proprie. Și acestia se țin de clasa aceea de omeni, cari trăesc în convingerea greșită, că ei sînt creați din altă specie de aluat, și nu din pulberea de sub picioare și n'au a se supune la nici un precept. Din contra se pare lucru enigmatic în ochii ori cărui scrutător, că cum

e totuși posibil, ca indiviđi de natură delicată, cari ai crede că abia pot sta pe picioare — deși mănca carne — se escusă că li-ar fi dăunos postul ori un ajun de 24 ore în zile prescrise de biserică, ér la alte ocașiuni sînt destul de tari de a suporta de sară până dimineță târziu tôte străpățile unui bal sau petreceri obositoare.

Ori ce medic de renume, dacă va fi întrebat de sfat. va folosi ocașiunea data de a explica și convinge pe ori cine și de a combate prejudețul despre aceea că postul ori ajunul ar fi dăunos în genere. Condițiunile de postire sau ajun considerate igienice și prescrise așa de rațional de preceptul bisericesc. sînt însă-și nisce cautele, cari eschid pentru credincios periclitarea sănătății. Apoi dacă cine-va voește să deprindă o ascesă mai mare, de cât prescrie preceptul, va cere consiliu preoțesc și medical.

Ascetica adevărată se pôte ajunge și deprinde prin trilogiul: veghierea, postul și rugăciunea: o grupare de exerciții pie, de cât cari nu se pôte nici cugeta ceva mai eroic și mai cu folos.

Însemnătatea fiziologică a veghierii.

Dintre tôte formele de aparință ascetică, veghierea este aceea, care are mai mare lipsă de controla acurată medicală, cel puțin la început. Veghierea consistă ori în abstenență mai îndelungată de la somn, sau în conturbarea repetită pe scurt timp a liniștei de noapte. Specia cea dintăi, abstracția făcënd de la puterea de voință, ce e de lipsă spre a combate din o oră în alta pofta de a dormi, are influență mare asupra tuturor organelor vitali cum și asupra funcționării cerebrale. Veghierea cu insistență e cu atât mai grea, cu cât sînt mai puțin de varie escitări obiectelor externe spre a depărta pofta de a dormi. O singură noapte de veghiere debilitază corpul mai mult, de cât trei zile de ajun strict; greutatea lui scade și tôte sururile economiei corporale le schimbă, și cu un cuvînt are efect asupra vieții externe începënd de la cele mai dure părți vegetative până la cele mai subtile animale și rezultatul sumar a veghierei se pôte asemăna cu schimbările ce le produc frigurile în corpul uman în intervale anumite.

La tôte popórele. încă din timpurile antice, priveghierea a fost deprinsă spre a escita o predispuere spirituală specifică, care se determine pe individ de a se dedica unor stări transcendente. Acésta o aflăm ca o întocmire rituală atât la Egipteni cât și la Greci în templele lor, și la murarii liberi a lui Pythagoras și în tot locul, unde se deprindea ca o cură pregătitoare spre a escita și prepara mintea și spiritul peste trebuințele zilnice corporale a schimbării materiei. A face o schiță clară pentru casurile cele mai multe, sau din ascetica priveghierii, a face o concluziune determinată pentru tôte, despre efectul fiziologic a priveghierii, nu e cu putință, pentru că la rezultatul ascetic influențară: rasa, clima, localitatea și ora sau timpul.

Înainte de tôte trebuie să accentuăm, cum că spre a fi cu succes veghierea, trebuie să fie împreunată cu singurătatea sau retragerea din sgomotul lumii. O priveghiere în mijlocul unei societăți nu pôte fi de ceva însemnătate, ba ușurînța de ese-

cutare în aceste împrejurări deróga din valoarea ei ascetică; tótă puterea intelectului trebuie să se concentreze numai asupra unui punct. fără a fi atrasă de cauze externe amagitóre sau de distragere.

Singurătatea, liniștea perfectă, întunecimea sau cel puțin lipsa de lumină intensivă, nemișcarea, regularea și tăria meditării etc. sînt condițiile externe necesari pentru de a produce fenomene marcante de o adēncă ascetică, ce le observăm la anumiți indiviđi și le cunoșcem sub numirea de extas.

Pe lângă tôte condițiunile mai sus amintite, înse nu trebuie să se credă cum că s'ar puté provoca extasul religios așa de ușor, ca cum ai avé să esecuti nisce experimente fiziologice, pentru că nici unul din mijlocele medicale mai sus apretiate pentru ascetică, și nici tôte la oaltă luate, încă nu sînt în stare și de ajuns, de a provoca predispoziții sufletesci de o valoare cu ale aceluia, ce și prin o nisunță continua spre perfecționare, dar în specie prin grația deosebită e chemat și sprijinit de Dumnezeu.

Ast fel sfinții, nu atâtă prin tehnica ascetică, ci prin grația deosebită de a o puté aplica asupra-și, s'au făcut demni de a se uni sufletesc cu Dumnezeu, rămânënd legăturile lor cu lumea materială abia observate și simțite.

Spiritelor ascetice și pline de conlucrarea grației, li este de ajuns apropierea unei ore sînte. și se smulg, cu o întorsătură tare a actului de voință, de tôte legăturile și referințele cu lumea corporală, și concentrându-și puterile sufletului, se adăncesc în o singură meditațiune pie. Eul devine neacesibil și neimpresionabil de percepțiunile externe, și simțurile se par că nu mai îndeplinesc și nu mai conduc nici o escitare la creeri, și și musculatura, supusă voinței, devine ca neactivă. În modul acesta se ajunge acel grad de fericire, care se numește usă de trecere de la viața supusă stricăciunii, la viața statornică și la unirea cu Dumnezeu.

Bibliografie.

A apărut:

„Convorbiri Literare“, Nr. 6. Anul 36 — 1902. cu următorul sumar: D. Zamfirescu, Cântec. Lena (poesii). — St. O. Iosif, A fost odată, II. (poveste în versuri). — G. Coșbuc, Din „Divina comedia“: cântul XV. și XVII. — P. Dulfu, Ifigenia în Taurida, Actul II. (trad. în versuri din Euripide). — N. Iorga, Istoria lui Mihai-Viteazul. Înaintași, și vecinul lui Mihai Vodă: Ștefan Surdul Alexandru cel Rău, Aron. Mihai ajunge domn. — T. G. Djuvara, Poesia lui Șerbănescu. Cu scrisori și poesii inedite. — G. I. Pitiș, Obiceiuri populare la Românii din Schiel. (Nascerea și creșterea). — Teohari Antonescu, Originile omului. Răspuns unei critici de Dl. A. D. Xenopol. — Il. Chendi, V. Raută-Buticescu, Novele, tom. I. (dare de samă). — N. Iorga, Cronică. — Bibliografie.

Posta „Unirii“.

I. Ch. Nu credem, că e consult a le publica, fără de a fi mai întâi aprobate de forurile competente. Așteptăm deci avizul Dvóstre.

Lian. Va urma. Mulțumită. Era să nu știu cine ne-a scris, cum nu era nici o scrisóre.

Editor și redactor răspunđător:

Aurel C. Domșa.

(1) 10—10

De la Tipografia „Aurora“ A. Todoran

din GHERLA — SZAMOSUJVAR să pot procura următoarele cărți:

Cor.		Cor.		Cor.
4.40	Predice pentru Dumineci Tom. I. de Iustin Popfi		Lira Sionului, sau cântarea sărbătorilor. — Poesii religioase-morale, lucrate după sf. Scriptură de A. Boca Velch. Cu o precuvintare de G. Simu.	—50
3.—	Cuvântări bisericesti la toate sărbătorile de peste an. de I. Papiu		Monologe de Antoniu Pon:	
3.—	Cuvântări funebreale iertăciunii pentru diferite cazuri de morțe, întocmite de Ioan Papiu. Un volum de peste 24 cote	—08	Nr. 1. Pe neașteptate	—16
—80	Cathechese pentru pruncii școlari de Tit Bud	—16	Nr. 2. Pentru ce am rămas încă bătrân	—08
—80	Manual catehetic pentru primii ani școlari de Basiliu Rațiu	—08	Nr. 3. La anul nou	—08
—20	Albina și Ioneșul de Aron Boca Velcherianul	—06	Nr. 4. Ce nici prin miute nu mi-a trecut.	
1.20	Amintiri din Grecia de T. Bulc		Nr. 5. O pătănie	
—80	Bocete adevărate cântări la morți, adunate de Ioan Pop Reteganul	1.20	Merinde de la Școlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa	—30
—50	Buchetul. Culegere de cântece culese de I. Pop Reteganul broș.		Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar	—50
—20	Barb Cobzarul. Novela orig. de Emilia Lung	—50	Musa someșana. Poesii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	
—60	Cântul în școala populară. De Iuliu Pop învățator în Năsăud	—40	Nr. 1 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco.	—50
—50	Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu	1.20	Nopți de erna. Novele pentru popor de G. Simu	—50
—50	Cartea Plugarilor, sau Povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea oilor etc.	—50	Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a.	
—80	Cântăreța. Novela de Dem. Dan	—50	Omul. Noțiuni din anatomie și fiziologie de G. Cătană	—16
—56	Chiuituri de carii strigă feciorii în joc de I. Pop Reteganul	—30	Om și lumea. Cântări funebreale de Aron Boca Velch.	
—24	125 Chiuituri de carii strigă feciorii în joc de I. Pop Reteganul	—50	Opșaguri. Cât cioplite cât pilită și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul.	—60
—12	Codrean. Craiul codrului de G. Simu	—16	Pe pragul mormintului. Versuri funebreale de G. Simu	—60
—80	Cu vârful penei. Scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare	—60	Pilde și sfaturi pentru popor de I. Pop Reteganul	—12
—16	Din Povestile lui Esop de Aron Boca Velcherianul	—60	Păcălă și Tândală. de G. Cătană	—60
—20	De când să numesce femeia porumbiță? Poveste de Laur. Ciorbea	—20	Părintele Nicolae. Schițe din viața preoților de G. Simu	—20
—60	Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu	—30	Pietatea poporului român sau cântări evlavioase pentru cei ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni	—60
—30	Zile negre. Versuri de Petrea de la Cluș	—30	Prietenul sâtenului român. Sfătuirii în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de Ioan Pop Reteganul	—30
—20	Gruia lui Novac	—20	Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan	—20
—12	Horea lui Pintea vitezul	—20	Prin morțe la victorie. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan	
—60	Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf	—60	Povestile Bănătuului. De George Cătană învățator. Tom. I. 50 fil. Tom. II. 50 fil. Tom. III. 50 fil. Toate 8 la oaltă	1.30
—60	Carnetul Rosu. O interesantă novelă nihilista, tradusă de Moșul	—20	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Ar. Boca Velcherianul	—60
—20	IONEL. Educațiunea unui bun copil, carte pentru părinți și alți educători de V. Gr. Borgovan	—30	Risete și zimbete de T. V. Gheaja	—30
—24	Indreptar pentru ortografia română de V. Dumbrava profesor	—50	Românul în sat și la oște, de Ioan Pop Reteganul	—50
—16	Impărăția țiganilor pe vârful unui plop de A. Boca Velch.	—30	Sfaturi de aur sau cămină către fericire. de Aron Boca Velcherianul	—30
—20	Istoria P. C. Vergure Maria de Nicula	2.—	Starosteale, adevărate date de la nunțile Românilor Ardeeleni. Adunate de Ioan Pop Reteganul	
—20	Leonat cel tinăr. Istorie în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț.	2.—	Schițe din Italia de T. Bulc	—80
—40	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp	—16	Suspini și zimbire. Poesii și prosă, de Ant. Pop	—16
		—16	Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri, de Ar. Boca Velcherianul	
		—16	Țiganul în raia. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul	

Tot de aici să pot procura tot soiul de cărți și reusite școlare, tipărituri oficiale, hârtii, reusite de scris și altele.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate. — Cataloge să trimit gratis și franco ori și cui. — Venzătorilor să dă rabatul cuvenit. — Comandele sint a să adresa la Tipografia Aurora în Gherla—Szamosujvar.

Trandafiri și viorele. Poesii populare de Ioan Pop Reteganul. —60

Ultimul sicrastru. Tradițiune de G. Simu. —12

Un cuvint către frații români despre floxera omenimii sau vinarsul de Aron Boca Velch. —20

Zina câmpiei de Aron Boca Velcherianul. —16

Versuri de dor adunate din poeziile români de A. —48

Orar general pentru școala română cu 6 clase cu un singur învățator de G. Magiar, învățator. —80

Viața P. C. Vergure Maria de C. Darabant. —30

Zidirea lumii, Adam și Eva, originea sf. Crucii și 12 Vineri de Ioan Pop Reteganul. —16

Cartii de rugăciuni:

Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prețul unui exemplar legat. 1.—

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Edițiunea IV. Prețul unui exemplar legat. 1.—

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, foarte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambele sexe. Prețul unui exemplar legat frumos. —44

Carticica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambele sexe. Cu mai multe icone frumoase. Un exemplar broșe —16 legat. —20

Din literatura pop. de Dom. Dogariu:

Nr. 1. Moș Tomă Bădiceanu. —12

" 2. Din viața unui haiduc „Vlad hoțul”. —12

" 3. Însurătoarea sôrelui. —12

" 4. Fiul bucătăresei. —12

" 5. Văcărelul. —12

" 6. Diana, zina munților. —12

" 7. Cinci dialoguri întocmite pentru pruncii școlari. —20

" 8. Spiridon și Nicolae, basm. —12

" 9. Ful Oii, basm. —12

" 10. Povestiri și anecdote populare. —20

Biblioteca teatrală a „Aurorei“:

Nr. 1. Calea dreptă a cea mai bună. comedie într'un act —20

Nr. 2. Paza Maicii Sfinte, dramă în 4 acte —24

" 3. Otrava de hârciog, comedie într'un act —16

" 4. Pedepsirea vanității, dramă într'un act. —20

" 5. Disertația fără voie, comedie într'un act. —20

" 6. Crescătorul, comedie într'un act. —20

" 7. Otrava femească, comedie într'un act —20

" 8. Distracții comedie într'un act —40

" 9. Iléna Cosinzéna, presă în 5 acte —30

Abonați:

Novele de V. Ranta Buticescu tom. I, care e sub presă și va apăre în Martie a. c. — Prețul de abonament cu porto francat . . . 2.20

Comunicarea trenurilor prin gara Küküllöszög—Blaș.

(Valabil din 1 Mai 1902).

Sosesc			Pléca		
1. De către Teiuș:			1. Cătră Teiuș:		
Tren accelerat,	9:04	dim.	Tren mixt,	12:55	d. a.
" mixt,	2:19	d. a.	" accelerat,	7:35	sara
" personal,	1:02	nóptea	" personal,	2:28	nóptea
2. De către Copșa:			2. Cătră Copșa:		
Tren mixt,	12:53	d. a.	Tren accelerat,	9:05	dim.
" accelerat,	7:34	sara	" mixt,	2:21	d. a.
" personal,	2:26	nóptea	" personal,	1:07	nóptea
3. De către Sôvárad:			3. Cătră Sôvárad:		
Tren personal,	8:48	dim.	Tren mixt,	3:25	nóptea
" mixt,	6:50	sara	Tren personal,	2:48	d. a.

„SOMEȘANA“

instituit de credit și economii societate pe acții

în Deés.

— Fondată la anul 1890. —

Capital social: 200,000 cor. Fonduri: 120,000 coróne.

Se primesc: Depunerii spre fructificare, de la particulari cu 5% fără anunț, cu 5½% cu anunț; érá de la corporațiuni culturale cu 6% interese. Darea de venit după interese o solvesc institutul separat.

Depunerii și ridicării făcute prin postă se efectuesc cu reintórcerea postei.

Directiunea.

(28) 4—5